

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Або Збруч, або Случ. – Галина Пагутяк](#)

Митці на фронті

[Вибач, але така атмосфера сучасної української поезії: 27 віршів військових. – Анаїд Агаджанова, Олеся Бойко](#)

Вшанування пам'яті

[«Наш письменник розчиняється, а на його місці ховають когось іншого». Україні потрібен Національний пантеон. – Ганна Балакир](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[СБУ звинуватила російського актора, відомого за роллю Кузі з «Універу», в пропаганді війни](#)

[«Кім направить війська та зброю на допомогу росії; Китай благословляє»: кремлеграм – про візит путіна до Пхеньяна. – Леся Бідочко, Арсеній Субаріон](#)

[Міжнародну конференцію з медіаграмотності від «1+1 media» виклали на ютубі. – Юлія Поліковська](#)

Медіа

[Карандєєв: Повертаємо наглядову раду в «Укрінформ» як інструмент державного контролю. – Мар'яна Зінченко](#)

[До підготовки змін до статуту «Укрінформу» Комітет зі свободи слова не долучали, – Юрчишин. – Валерія Буняк, Мар'яна Зінченко](#)

[Оксана Романюк: Зміни до статуту «Укрінформу» від Мінкульту є лише проміжним кроком, оскільки їх спершу потрібно внести до законодавства. – Валерія Буняк](#)

[Про яке посилення державного контролю над «Укрінформом», який щойно вийшов зі скандалу з державною цензурою, йдеться? – Наталія Лигачова](#)

[«Інтерфакс-Україна» після Олександра Мартиненка: у важкій індустрії у важкий час. – Ольга Чорна](#)

[Перше число відновленого журналу «КІНО-КОЛО» виходить друком](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Назву Броварів хочуть дерусифікувати: як саме. – Олексій](#)

[Оновили мапу України з кількістю вулиць, які пропонують перейменувати в межах деколонізації. – Ольга Кацімон](#)

[У Харкові демонтували зображення радянської зірки. – Анна Семьонова](#)

[Харків'яни вимагають демонтажу пам'ятника радянському солдату на «23 Серпня». – Антон Малиновський](#)

[У Запоріжжі на аукціоні продають бронзовий пам'ятник Леніну, стартова ціна 10 млн грн. – Євгенія Рубан](#)

[Запустили подкаст про перейменовані вулиці Луцька](#)

Мовні питання

[У липні набувають чинності деякі норми законодавства щодо української мови у медіа. – Валерія Буняк](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[«Не вистачить ні підтримки, ні коштів». Фонд «Має значення» оголосив, що призупиняє проект з реставрації історичних вивісок у Києві. – Анастасія Ампілогова](#)

Фестивалі

[У Києві організують новий жіночий фестиваль «Я не така». – Ольга Кацімон](#)

[Фестиваль «Ту Стань! – 2024» запрошує на середньовічне свято](#)

Театр

[У Миколаївському драмтеатрі відбулася прем'єра вистави про перевізника на півдні України](#)

[Справжня «Конотопська відьма» їде до Луцька: глядачам покажуть відому постановку Івана Уривського](#)

[Актор і продюсер Євген Олійник: «У роботі продюсера завжди присутні якийсь треш, пригоди, сюрпризи». – Віталій Баранник](#)

Музика

[Відомий український режисер поставив єдину оперу Бетховена в Нідерландах. – Анастасія Большакова](#)

[Відбулась прем'єра нової постановки Івана Уривського – опери «На русалчин Великдень». – Ксенія Білаш](#)

[11 релізів третього тижня червня від редакції «Лірум». – Марічка Максимець](#)

[Нова українська музика: Lipatova, Alice Change, Dobryva. – Олена Мосійчук](#)

[Lipatova, Alice Change, Schmalgauzen, аппекс, Coldplay, Twenty One Pilots. Шо](#)

[по релізах? – Макс Буренок](#)

Візуальні мистецтва

[«КРИЗЬ ЧАС». ВІДКРИТТЯ](#)

[Дійові особи: жінки, земля і кров. Виставка шести українських мисткинь мандрує з «Naked Room» до Дніпра. – Ольга Дуденко](#)

[У «ЄрмиловЦентрі» відбудеться дві події до закриття виставки про «Фонтан виснаження» Макова. – Антон Малиновський](#)

[Сергій Поляков: «У моїх роботах завжди присутня трагікомедія». – Юлія Манукян](#)

[У львівському скансені триває виставка Стаса Жалобнюка «Випромінювання». – Катерина Сліпченко](#)

[Мій Art June. – Юлія Хомчин](#)

[Шість скульптур – шість жестів священника: у студентському містечку УКУ освятили скульптурну композицію](#)

[Мурал рівненського художника прикрасив одну зі шкіл у Польщі](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Напружений трилер про те, як \(не\)виділяли гроші на кіно. – Андрій Кокотюха](#)

[У Чернівцях оголосили переможців кінофестивалю Миколайчук Open](#)

[У Києві розпочався 9-й фестиваль «Лінія іспанського кіно»: що варто подивитися? – Анастасія Ампілогова](#)

[«Форма вогню» онлайн: стрічка про подвиг героїв без зброї з'явилась у відкритому доступі](#)

[«Усе, нема більше баби Маші...». – Марія Спалек](#)

[Суспільне покаже трисерійний фільм «Дрони-камікадзе». – Оксана Наумова](#)

[«Англійський Воїн»: продюсер «Мавки» та батько актора Тома Харді екранізують книгу про війну в Україні](#)

[Телеканал ICTV2 розпочав зйомки детективного серіалу «Пес Альф». – Юлія Поліковська](#)

[Страх і ненависть на кінчиках пензлів. У прокат вийшла анімаційна драма «Кріпачка». – Дмитро Десятерик](#)

[В Україні представили відреставрований за допомогою ШІ фільм про революцію 1918 року](#)

Просвітництво

[Етнічні ідентичності в українському авангарді. – Діана Ключко](#)

[Йду по твоїх слідах: жінки-художниці Івано-Франківська. – Альона Каравай](#)
[Аудіопроєкт з класикою укрліт став переможцем премії «Освіторія.Медіа award»](#)

Література. Книговидання

[Поетична книжка української авторки увійшла в список читання від Forbes](#)

[У США вийде книжка Оксани Луцишиної «Love Life»](#)

[Роман «Колонія» українського письменника Макса Кідрука видаватимуть у Польщі](#)

[«Казку про калинову сопілку» Оксани Забужко видали у формі артбуку](#)

Музейна справа

[У київському музеї покажуть «скіфське золото». – Ірина Юхимчук](#)

[У Литві презентували виставку про архітектуру львівського модернізму](#)

Охорона культурної спадщини

[15 проєктів диджиталізації культурної спадщини України візьмуть участь у програмі Nata Hub](#)

[У Рівному відбудеться наукова конференція про культурну спадщину в умовах війни](#)

[Художники-реставратори обстежили експонати музею у Володимирі](#)

[«Баби заважають росіянам». Половецькі скульптури «не вписуються в історичні міфи» кремля – історик. – Юлія Рацибарська](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Львівська муніципальна бібліотека організувала книгообмін. Як доєднатися? – Марічка Максимець](#)

[У Рівному закликають подарувати книги воїнам на лікуванні](#)

Підтримка України у світі

[Професор Єльського університету перерахував \\$20 тисяч на навчання українських захисників](#)

[Над новим кліпом Twenty One Pilots працювала команда українських кліпмейкерів. – Марічка Максимець](#)

[Леді Гага виступила на концерті у Лас-Вегасі в сукні від українського дизайнера](#)

Загальні питання

Або Збруч, або Случ. – Галина Пагутяк

Письменниця, лауреатка Національної премії імені Тараса Шевченка зауважує: «...Мене чомусь завжди дратувало словосполучення „зшивати Україну”. Кілька років тому я часто їздила на книжкові виставки з групою львівських митців, які щиро вважали, ніби вони „зшивають Україну”, наче це якийсь шмат тканини. У Запоріжжі персонал виставки спілкувався російською, гіді й учителі, котрі привели дітей на Хортицю, так само, про вулицю вже мовчу. Промислові гіганти у великих українських містах були цілком під владою червоних директорів, які й визначали мовну політику. Були Херсон і Нова Каховка – ситуація та сама. В Черкасах – молодь поголовно розмовляла московською, старші люди – українською. У Чернігові за два дні я не почула жодного слова українською. У Маріуполі я не була, але там нашим погрожували вуличні українофоби. Зшивати такі дві України – це все одно, що зшивати клапоть шовку з мішковиною. А з тамтешніми митцями не треба було нічого зшивати – ми були однією Україною, одним візерунком. Або дочекатися, коли шовк перетвориться на мішковину, чи навпаки мішковина на шовк, тоді матимемо єдину Україну. Перше зараз видається реальнішим, судячи з темпів українізації. У Києві недавно побили волонтерку за українську мову, в Одесі вигнали за вимогу проводити захід державною з семінару. При найменшому гальмуванні починаються вкиди „щирих” українців, що, мовляв, коли поборемо корупцію, то можна буде й натиснути на російськомовних. Або ще краще – „двомовність додає різноманіття”. Насправді штрафи за недотримання мовного законодавства непогано наповнили б бюджет. Недолугі вибачення порушників – це як мертвому припарка. Я теж хочу, аби Україна була єдиною і сильною, а такою вона стане лише за умови, що це буде національна держава, а не сателіт москви або бананова республіка. Гравцем на політичному полі може бути лише незалежна національна держава. На одному березі річки Случ – колишнє містечко Остропіль. Це – Волинь. На другому – село Сербинівка. Це – Поділля. Два надзвичайно колоритні регіони України з багатою історією і культурою, які за 70 років комуняцької окупації дуже занепали, майже втратили історичну пам'ять, і зараз отримали шанс її відновити та розвиватися по-своєму, не так, як велять зі столиці, намагаючись уніфікувати все від мови до адмінреформ. Десь відродження йде швидше, десь застрягло як віз у болоті, бо чиновники байдужі, а московський патріархат задурив голови людям. Етнографічне різноманіття слід підтримувати, як підтримують у себе німці, часом не розуміючи одне одного через діалекти. Чи поляки, французи. Бо у різноманітності – багатство народу, бо ж сумно виглядає поле, всіяне самими лиш ромашками чи маками. Назви регіонів України звучать як музика: Покуття, Сіверщина, Буковина, Галичина, Опілля... Їх відділяють не лінії колючого дроту й смугасті стовпи, а діалекти, стрій, вишиття, звичаї, танці. Це все одна тканина українського буття, яку ткали навіть під час воєн, епідемій, голоду, шматували, втоптували чоботами окупанти, висміювали, зневажали, і що найгірше – намагаються й досі звести до бутафорії, або підмінити вигаданою московськими прихвоснями малоросійщиною. І не треба волати про сепаратизм закарпатців чи галичан,

відмовляти їм у праві пишатися тим, що вони не витирали черевики бабусиною вишиванкою і не всяк може зрозуміти їхню говірку, якою так добре вести конспіративні телефонні розмови на передовій. Чи розповідати про кулемети під стріхою, заховані дідами, та закопані на городі танки. Будь-яка уніфікація, стандарти вбивають душу народу. Примітивним народом легше маніпулювати і згодовувати йому масову культуру. Нас об'єднує усвідомлення того, що українці, якими б вони не були самобутніми у своєму локальному вимірі, повинні жити в одній державі...». Докладніше:

<https://espreso.tv/poglyad-abo-zbruch-abo-sluch>

Митці на фронті

Виbach, але така атмосфера сучасної української поезії: 27 віршів військових. – Анаїд Агаджанова, Олеся Бойко

У межах читання мілітарної поезії «#Фронтмени», організованому «Культурним десантом» під час фестивалю «Книжкова країна», прозвучала низка поезій українських військових. Вірші полеглих та зниклих безвісти побратимів, а також тих письменників, котрі не змогли прибути на подію з фронту, виконали інші військові, оприсутнивши їхні імена. Опубліковано другу частину добірки цих віршів. Докладніше:

<https://chytomo.com/vybach-ale-taka-atmosfera-suchasnoi-ukrainskoi-poezii-27-virshiv-vijskovykh/>

Вшанування пам'яті

«Наш письменник розчиняється, а на його місці ховають когось іншого». Україні потрібен Національний пантеон. – Ганна Балакир

Дані Інституту національної пам'яті свідчать, що за кордоном може бути близько 250 тисяч поховань українських історичних і культурних діячів. О. Слабоспицький, голова правління благодійного фонду «Героїка», що опікується, зокрема, могилами видатних земляків за межами України, зазначає: лише військових-учасників визвольних змагань налічують близько 100 тисяч. Про такі поховання дбають активні українці за кордоном, посольства, проте чимало могил зникають через несплату оренди за місце на цвинтарі. Докладніше:

https://lb.ua/news/2024/06/22/619660_nash_pismennik_rozchinyaietsya.html

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

СБУ звинуватила російського актора, відомого за роллю Кузі з «Універу», в пропаганді війни

Служба безпеки України звинуватила російського актора В. Гогунського у пропаганді війни рф проти України, йому загрожує до 12 років позбавлення волі. Підставою для оголошення підозри стало те, що актор неодноразово брав участь у пропагандистських акціях на ТОТ України, а також виступав з «патріотичними» піснями на концертах перед учасниками так званої СВО та їхніми сім'ями. Крім того, Гогунський регулярно поширює російську пропаганду та агітує за війну проти України на медіамайdanчиках рупорів

кремля. Також під час ефірів він висловлювався на підтримку російських загарбників та героїзував їхню участь у війні проти України. Докладніше:

<https://espreso.tv/kryminal-sbu-zvinuvatila-rosiyskogo-aktora-vidomogo-za-rollyu-kuzi-z-univeru-v-propagandi-viyni>

«Кім направить війська та зброю на допомогу росії; Китай благословляє»: кремлеграм – про візит путіна до Пхеньяна. – Леся Бідочко, Арсеній Субаріон

Як пропагандисти розповідали про зближення двох диктаторів. Що несло у кремлеграмі 16–20 червня. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/35297/2024-06-21-kim-napravyt-viyska-ta-zbroyu-na-dopomogu-rosii-kytay-blagoslovlyaie-kremlegram-pro-vizyt-putina-do-pkhenyana/>

Міжнародну конференцію з медіаграмотності від «1+1 media» виклали на ютубі. – Юлія Поліковська

Нещодавно «1+1 media» спільно з благодійний фондом Smart Angel запустили новий освітній проєкт – Міжнародну конференцію з медіаграмотності, яка відбулася в онлайн-форматі 6 червня. До участі запросили лекторів, які ділилися досвідом у сфері протидії дезінформації та розповідали про практичні аспекти розвитку навичок з інфомедійної грамотності в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну. Оригінальні доповіді лекторів, виголошені під час виступів на конференції англійською мовою, доповнили субтитрами українською, італійською, німецькою та французькою мовами. Тепер вони доступні глядачам на ютуб-каналі «1+1». Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/35299/2024-06-21-mizhnarodnu-konferentsiyu-z-mediagramotnosti-vid-11-media-vyklaly-na-yutubi/>

Медіа

Карандєєв: Повертаємо наглядову раду в «Укрінформ» як інструмент державного контролю. – Мар'яна Зінченко

Т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Р. Карандєєв під час години запитань до уряду у Верховній Раді повідомив, що в інформгентстві «Укрінформ» з'явиться наглядова рада. Очільник МКІП також нагадав, що понад рік тому було ухвалено рішення, яким у статуті агентства ліквідували цей контрольно-наглядовий орган. «Наразі ми розробили нову редакцію статуту і повертаємо наглядову раду в „Укрінформ“ як інструмент державного контролю», – зазначив Карандєєв. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/228580/2024-06-21-karandieiev-povertaiemo-naglyadovu-radu-v-ukrinform-yak-instrument-derzhavnogo-kontrolyu/>

До підготовки змін до статуту «Укрінформу» Комітет зі свободи слова не долучали, – Юрчишин. – Валерія Буняк, Мар'яна Зінченко

Міністерство культури та інформаційної політики України не долучало Комітет зі свободи слова до роботи над змінами до статуту інформаційного

агентства «Укрінформ» щодо створення незалежної наглядової ради. Про це сказав голова парламентського комітету Я. Юрчишин. За його словами, він дізнався про підготовку змін 21 червня на засіданні Верховної Ради під час години запитань до уряду. «Я запитав у прем'єр-міністра стосовно того, як Кабмін реагує на ситуацію в „Укрінформі” та чи проводяться якісь дії стосовно впровадження незалежної наглядової ради. Прем'єр-міністр передав слово Р. Карандєєву, який сказав, що зараз готуються зміни до статуту. Більше ніяких деталей не було. Наскільки я розумію, медіаспільнота дізналася про це сьогодні. Я сподіваюся, що громадськість залучена, але принаймні в мене такої інформації на даний момент немає», – розповів він. Очільник «Укрінформу» С. Череватий також розповів, що поки не може надати інформацію щодо підготовки зміни до статуту інформаційного агентства. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/228578/2024-06-21-do-pidgotovky-zmin-do-statutu-ukrinformu-komitet-zi-svobody-slova-ne-doluchaly-yurchyshyn/>

Оксана Романюк: Зміни до статуту «Укрінформу» від Мінкульту є лише проміжним кроком, оскільки їх спершу потрібно внести до законодавства. – Валерія Буняк

«Ситуація з „Укрінформом” привернула величезну увагу всередині журналістської спільноти, громадських організацій. Всередині Медіаруху була дискусія з цього приводу. Зрозуміло, що потрібно вносити зміни в законодавство, тож підготовка Міністерством культури та інформаційної політики змін до статуту „Укрінформу” є лише проміжним кроком. Після того, як буде розроблено і внесено зміни до законодавства, статут усе одно доведеться коригувати ще раз. Наразі статут не відповідає чинному законодавству, тож, можливо, це технічне рішення міністерства для того, щоб хоча б його привести у відповідність», – зазначила директорка Інституту масової інформації О. Романюк. Голова ГО «Детектор медіа» Н. Лигачова переконана, що МКІП навіть на цьому проміжному етапі варто було б залучити до процесу громадськість, медіаспільноту, представників громадських рад при парламентських комітетах зі свободи слова та інформаційної і гуманітарної політики, а також членів цих комітетів. Процес має бути прозорим, підкреслює Лигачова. Вона також повідомила, що нещодавно було домовлено з головою Комітету зі свободи слова Я. Юрчишином про зустріч між членами Медіаруху, нинішнім керівником «Укрінформу» та співробітниками. Така зустріч готується. За словами Романюк, паралельно до цього Громадська рада при Комітеті зі свободи слова звернулася до Юрчишина із заявою, в якій закликала створити комісію, що розроблятиме зміни до законодавства, необхідні для реформування «Укрінформу». «Ми вже отримали підтвердження від голови Комітету зі свободи слова і перебуваємо на етапі того, щоб створити цю робочу структуру, яка буде напрацьовувати та пропонувати зміни до законодавства. Потрібно вносити такі зміни, за якими те ж саме керівництво „Укрінформу” призначатиметься незалежною наглядовою радою через прозорий конкурс, як це відбувається на Суспільному. Саме це відповідає європейській інтеграції України і позитивно вплине як на роботу „Укрінформу”, так і на імідж нашої

країни загалом. Я вважаю, що це буде найпотужніше рішення», – сказала Романюк. Вона також додала, що Громадська рада при парламентському комітеті планує запросити до комісії громадські організації, медійних юристів та інших представників експертного середовища, аби зміни до законодавства були ефективними та демократичними і свідчили про роботу над помилками. Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/228571/2024-06-21-oksana-romanyuk-zminy-do-statutu-ukrinformu-vid-minkultu-ie-lyshe-promizhnym-krokom-oskilky-ikh-spershu-potribno-vnesty-do-zakonodavstva/>

Про яке посилення державного контролю над «Укрінформом», який щойно вийшов зі скандалу з державною цензурою, йдеться? – Наталія Лигачова

«Послухайте, а хтось розуміє, що відбувається навколо „Укрінформу“ зараз? (Щиро сподіваюся, що не в самій агенції). Що за абсурд? Оці от слова т.в.о керівника МКІПу Р. Карандеєва „Наразі ми розробили нову редакцію статуту і повертаємо наглядову раду в «Укрінформ» як інструмент державного контролю» – це про що? Я мовчу про те, що взагалі-то в державних мовниках наглядові ради мають зовсім іншу місію: навпаки, забезпечувати незалежність редакційної політики від будь-яких сторонніх впливів. Зокрема – і надмірного впливу самої держави, яка проявляється у вигляді державної цензури (як правило, владної політичної сили). Тобто повертати наглядову раду як інструмент державного контролю – це нонсенс! Для державного контролю у державних мовників є безліч інших інструментів (і МКІП володіє щодо „Укрінформу“ багатьма й багатьма з них!). А наглядові ради мають забезпечити контроль суспільства, бо і державні мовники мають працювати в інтересах саме суспільства, а не влади, будь-яких політичних сил, державних органів, інституцій тощо. І саме про таку реформу, яка потребує змін у законодавство, казали й практично всі нещодавно опитані „ДМ“ експерти. Між тим, що відбувається зараз? Моє припущення – або хтось просто сказав МКІПу зробити щось негайно, щоб типу зам’яти скандал і типу піти назустріч побажанням громадськості, або – і це було б найсмішніше – нас хочуть пошити в дурні та вдати, що начебто те, що відбувалося в „Укрінформі“ протягом останнього пів року, – а саме – спроби цензури, – це все було поза відома держави. І тоді виникають питання, багато питань. Лише кілька як приклад. Тобто це не держава призначила керівником „Укрінформу“ О. Мацуку? Це не його повноваження саме від держави дозволили йому завести в агенцію нових людей, ну дуже сильно наближених до Офісу президента? І вони всі залишаються, до речі, на своїх посадах в „Укрінформі“ й донині, як засвідчила відповідь нового керівника агенції на запит „ДМ“. Теж поза відома держави? Це не з ОВА були отримані (на прохання того, чиє ім’я має встановити слідство!) пропозиції, у кого саме брати коментарі регіональним кореспондентам, а в кого ні, які теми висвітлювати, а які ні? А від джерел „ДМ“ ми знаємо, що саме так формувалися ті славнозвісні темники-списки, які були розіслані Мацукою. І навіть припускаємо, хто саме контролював цей процес із команди Мацуки. Але, звісно, де-юре це має встановити слідство – до речі, як

там із ним, що чутно? Та в будь-якому разі немає жодного сумніву в тому, що саме держава була замовницею спроб цензури в „Укрінформі”, а всі названі люди з „Укрінформу” в численних статтях після того, як скандал набув публічності, були лише виконавцями. Водночас так, ми знаємо й те, що де-факто в „Укрінформі” все відбувалося під контролем Офісу президента. Не МКІПу, не Кабміну. І так, ОП – це насправді дорадчий орган при Президенті, він не є державним органом, і його працівники не несуть жодної політичної та юридичної відповідальності за свої дії. Але хтось із нас вірить у те, що Р. Карандеєв раптом вирішив кинути виклик ОП, системі управління державою, яка склалася, і ми побачимо в новому статуті „Укрінформу” щось таке, що прибере принаймні контроль Офісу президента за його роботою? Думаю, таких серед нас точно немає – людей у рожевих окулярах. Тоді про що мова? Про посилення якого „державного контролю” йдеться? Хто його уособлюватиме? Чому все відбувається без консультацій із громадськістю, медіаспільнотою, профільними комітетами Ради? Чому нинішня заява Карандеєва суперечить його ж словам, сказаним нещодавно, що МКІП не втручається в редакційну політику „Укрінформу”? І чому в державній агенції, яка щойно вийшла зі скандалу з державною цензурою, треба посилювати контроль саме держави? Дуже чекаємо на відповіді від ініціаторів процесу. А також на нові запити народних депутатів щодо цих нових процесів. Ну, а реакція західних партнерів, від яких ми чекаємо допомоги в нашій євроінтеграції, якщо й далі навколо „Укрінформу” все буде йти таким недемократичним шляхом, – можна не сумніватися – не забариться». Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/228589/2024-06-21-pro-yake-posyleniya-derzhavnogo-kontrolyu-nad-ukrinformom-yakyy-shchoyno-vyyshev-zi-skandalu-z-derzhavnoyu-tsenzuroyu-ydetsya/>

«Інтерфакс-Україна» після Олександра Мартиненка: у важкій індустрії у важкий час. – Ольга Чорна

Незалежне українське інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна» працює на українському ринку політичної та економічної інформації з 1992 року. Випускає понад 50 інформаційних продуктів чотирма мовами – українською, англійською, німецькою та російською. Воно не входить до складу жодного іноземного медіахолдингу, і його редакцію (головний офіс) розташовано в Києві. З 2005 року агентство є членом та офіційним постачальником послуг Американської торговельної палати в Україні. Крім того, «Інтерфакс-Україна» – чи не найперше українське інформантство, яке ще до того, як це стало вимогою закону, зазначило у реєстрі свого кінцевого бенефіціарного власника – О. Мартиненка. Він же був директором і головним редактором агентства з першого дня його існування. Після того, як 28 травня 2024 року Мартиненка не стало, подальша доля медіа залишалася невизначеною. Оскільки залежала від того, хто замінить керівника «Інтерфаксу-Україна» у всіх трьох його іпостасях. Днями право власності на компанію перейшло до його сина – А. Мартиненка. Майже одночасно директором «Інтерфакс-Україна» було призначено Є. Болтрика, який із 2007 року обіймав

посаду заступника директора інформгентства. А головним редактором агентства став Д. Кошовий, колишній перший заступник директора та керівник відділу економічних новин інформгентства. Про те, яким буде «Інтерфакс-Україна» далі, розповідають його новий власник, а також генеральний директор і головний редактор. Крім того, у розмові взяв участь М. Уракін – багаторічний керівник відділу маркетингу агенції, він залишається на своїй посаді. Докладніше:

<https://detector.media/production/article/228656/2024-06-24-interfaks-ukraina-pislya-oleksandra-martynenka-u-vazhkiy-industrii-u-vazhkyy-chas/>

Перше число відновленого журналу «КІНО-КОЛО» виходить друком
У видавничому домі «Антиквар» вийде друком перше число відновленого часопису про українське кіно та кіновиробництво «КІНО-КОЛО». Робота над випуском тривала майже три роки. Докладніше:

<https://chytomo.com/pershe-chyslo-vidnovlenoho-zhurnalu-kino-kolo-vykhodyt-drukomp/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Назву Броварів хочуть дерусифікувати: як саме. – Олексій

До Верховної Ради внесено законопроект № 11364 про перейменування міста Бровари в Київській області. Це рішення базується на рекомендаціях Національної комісії зі стандартів державної мови, яка вважає, що назва «Бровари» є наслідком русифікації та потребує заміни на українську форму «Броварі». Депутати також посилаються на пункт 29 частини першої статті 85 Конституції України та пункт 13 статті 8 Закону «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів». Докладніше:

<https://shotam.info/nazvu-brovariv-khochut-derusyfikuvaty-iak-same/>

Оновили мапу України з кількістю вулиць, які пропонують перейменувати в межах деколонізації. – Ольга Кацімон

Проект «Деколонізація.Україна» презентував оновлену мапу з кількістю вулиць, які пропонують перейменувати в процесі декомунізації та деколонізації. «Цифри можуть вже бути трохи меншими, бо громади часто надають інформацію з певним запізненням», – йдеться у дописі. З оновленої мапи видно, що найбільше вулиць, які пропонують перейменувати, в Запорізькій області (1011). Далі йде Вінницька (912) та Сумська (656) області. Найменше вулиць, які пропонують перейменувати – в Івано-Франківській (3), Львівській (12) та Тернопільській (22) областях. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/228625/2024-06-23-onovyly-mapu-ukrainy-z-kilkisty-vulyts-yaki-proponuyut-pereymenuvaty-v-mezhakh-dekolonizatsii/>

У Харкові демонтували зображення радянської зірки. – Анна Семьонова
На Меморіалі Слави у Харкові комунальники демонтували зображення радянської зірки, повідомив голова ГО «Деколонізація.Україна» В. Поздняков. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kharkovi-demontuvaly-zobrazhennia-radianskoi-zirky/>

Харків'яни вимагають демонтажу пам'ятника радянському солдату на «23 Серпня». – Антон Малиновський

Активістська спільнота Харкова порушила питання демонтажу пам'ятника радянським воїнам-визволителям біля метро «23 Серпня». Наразі Харківська обласна військова адміністрація звернулася до відповідних структур з проханням роз'яснити, чи є він символікою російської імперської політики. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/goodbye-soviet-soldier/>

У Запоріжжі на аукціоні продають бронзовий пам'ятник Леніну, стартова ціна 10 млн грн. – Євгенія Рубан

Стартував продаж найбільшої в Україні бронзової скульптури Леніна, повідомила секретар Запорізької міської ради Р. Харченко. Її продадуть через «Prozorro.Продажі». Стартова ціна – понад 10 млн грн. Виручені кошти підуть на потреби ЗСУ. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/u-zaporizhzhzi-na-aukcioni-prodaiut-bronzovii-pamyatnik-leninu-startova-tcina-10-mln-grn/>

Запустили подкаст про перейменовані вулиці Луцька

Йдеться про подкаст «Луцьк, вулиця Перейменована». «Таким чином місто приєдналося до масштабного процесу дерусифікації, деколонізації та декомунізації по всій країні. 15 епізодів аудіопроекту донесуть до місцевого слухача історичні факти про знакових діячів, на честь яких були перейменовані вулиці, а також розкажуть правду про їх попередніх „власників”», – розповіла директорка радіо CID FM В. Жуковська. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/716642-zapustili-podkast-pro-pereyменовani-vulitsi-lutska>

Мовні питання

У липні набувають чинності деякі норми законодавства щодо української мови у медіа. – Валерія Буняк

Так, 16 липня для друкованих медіа набирає чинності стаття 25 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», згідно з якою преса видається державною. Вже наступного дня, 17 липня, набирає чинності пункт 7 частини восьмої статті 40 Закону України «Про медіа», що збільшить відсоток української на телебаченні. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/228581/2024-06-21-u-lypni-nabuvayut-chynnosti-deyaki-normy-zakonodavstva-shchodo-ukrainskoi-movy-u-media/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

«Не вистачить ні підтримки, ні коштів». Фонд «Має значення» оголосив, що призупиняє проєкт з реставрації історичних вивісок у Києві. – Анастасія Ампілогова

Засновник фонду Я. Федоровський підкреслив: «Дослідивши понад 60 вивісок у столиці, ми дійшли висновку, що цінними для громадськості є далеко не всі. Найбільшу вагу мають ті, з якими місцеві та гості найбільше взаємодіють – територіально це Поділ і центральна історична частина Києва». Однак для відновлення вивісок у районі ДВРЗ, Троєщини, Солом'янському чи Голосіївському «не вистачить ні підтримки, ні коштів, ні можливостей донести цінності», зазначають активісти. Команда планує розпочати проєкт відновлення вивісок у Львові. Деталі ще не відомі. «Має значення» встигли відновити чотири історичні вивіски в Києві: «Квіти», «Кольорове фото», «Молоко» спільно з Мілкбар і «Перукарня». Докладніше:

<https://bit.ua/2024/06/ne-vystachyt-ni-pidtrymky-ni-koshtiv-fond-maye-znachennya-ogolosyv-shho-pryzupynyaye-proyekt-z-restavratsiyi-istorychnyh-vyvisok-u-kyievi/>

Фестивалі

У Києві організують новий жіночий фестиваль «Я не така». – Ольга Кацімон

У Києві влаштовують фестиваль, присвячений жінці у сучасному світі. Проєкт створено, щоб привернути увагу до питань, що з певних причин не можуть бути сформульовані поза кінематографом, повідомила одна з організаторок заходу Н. Соболева. 23 червня на відкриття фестивалю приїде журналістка, фотографиня, авторка казок та режисерка О. Онишко, яка понад 20 років живе у США. Вона покаже фрагменти своїх фільмів. Ведучою вечора буде художниця, громадська діячка А. Рудницька. У фое заплановано автограф-сесію та виставку картин. 24 червня влаштують новий формат вечора. На сцені будуть акторка Р. Зюбіна та бійчиня Сил спеціальних операцій Ю. «Ураган» Воборнікова. Вони створять дійство, яке народжуватиметься на очах. Це буде творчий експеримент, у якому безпосередню участь братимуть глядачі. 25 червня відбудеться показ фільму «Лишайся онлайн» (Україна, 2024), режисер Є. Стрельнікова. Зустріч з творчою групою. 26 червня – Програма короткометражних фільмів молодих українських режисерок, обговорення стрічок з авторками. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/228608/2024-06-22-u-kyievi-organizovuyut-novyy-zhinochyu-festyval-ya-ne-taka/>

Фестиваль «Ту Стань! – 2024» запрошує на середньовічне свято

Щороку фортеця Тустань перетворюється на живу сцену середньовічної історії. 2–4 серпня всі охочі зможуть зануритися в атмосферу давнини, взявши участь у Таборі історичної реконструкції та живої історії «Ту Стань! – 2024». Докладніше:

<https://morshyn.rayon.in.ua/news/716442-festival-tu-stan-2024-zapros hue-na-serednovichne-svyato>

Театр

У Миколаївському драмтеатрі відбулася прем'єра вистави про перевізника на півдні України

У Миколаївському академічному художньому драматичному театрі – прем'єра. 21 червня глядачі театру вперше побачили виставу «Перевізник». Проєкт про південь України, який у перші дні повномасштабного вторгнення було окуповано російськими військовими, реалізується спільно з Херсонським обласним академічним музично-драматичним театром імені М. Куліша та співфінансується програмою ZMINA: Rebuilding. Дії спектаклю відбуваються у селі Новосілка на Херсонщині, у Херсоні і неподалік від Миколаєва. Виставу створено за п'єсою Н. Захоженко. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/716545-u-mikolaiivskomu-dramteatri-vidbulasya-premera-vistavi-pro-pereviznika-na-pivdni-ukraini>

Справжня «Конотопська відьма» їде до Луцька: глядачам покажуть відому постановку Івана Уривського

До Луцька з гастролями приїде Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка з всесвітньо відомою постановкою І. Уривського – «Конотопська відьма». Показ вистави відбудеться 27 листопада на сцені Волинського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка. Про виставу написали New York Times, покази в Україні відбуваються із аншлагами, а до кас стоять довгі черги по квитки. Фрагмент «Конотопської відьми» нещодавно продемонстрували також на Саміті миру у Швейцарії. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/716684-spravzhnya-konotopska-vidma-ide-do-lutska-glyadacham-pokazhut-vidomu-postanovku-ivana-urivskogo>

Актор і продюсер Євген Олійник: «У роботі продюсера завжди присутні якийсь треш, пригоди, сюрпризи». – Віталій Баранник

Вистава «Наші Кайдаші» стала одним із театральних проєктів уже воєнного часу в Україні. Продюсером цієї вистави був український актор театру та кіно Є. Олійник, який грав у серіалах «Козаки. Абсолютна брехлива історія» та «Дитячий охоронець». В інтерв'ю він розповідає, що це за професія – театральний продюсер, а також про деякі вистави. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/228620/2024-06-23-aktor-i-prodyuser-ievgen-oliynyk-u-roboti-prodyusera-zavzhdy-prysutni-yakyys-tresh-rygody-syurpryzy/>

Музика

Відомий український режисер поставив єдину оперу Бетховена в Нідерландах. – Анастасія Большакова

Український режисер А. Жолдак поставив у Нідерландах єдину оперу Людвіга Ван Бетховена під назвою «Фіделіо». Він представив її на сцені

національної опери та у рамках щорічного мистецького фестивалю Holland Festival в Амстердамі. Головний акцент режисер зосередив на музиці – до вистави акомпанував Королівський оркестр на чолі з колумбійсько-австрійським диригентом Андресом Ороско-Естрада. Головні ролі виконали: сопрано Жаклін Вагнер у ролі Леонори та тенор Ерік Катлер у ролі її коханого Флорестана. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/andriy-zholdak-postaviv-vistavu-u-niderlandah-yedina-opera-bethovena-302240/>

Відбулась прем'єра нової постановки Івана Уривського – опери «На русалчин Великдень». – Ксенія Білаш

20 червня в Національній опереті пройшла прем'єра опери М. Леонтовича на одну дію «На русалчин Великдень» у постановці І. Уривського. В основі опери – однойменна казка Б. Грінченка про козака, котрий відстав від війська і зустрівся на дніпровському березі з русалками. Уривський переосмислив сюжет і переніс дію на антарктичний айсберг. Над сценографією працювала команда, що робила декорації для стрічки «Довбуш», а над костюмами – Т. Овсійчук, яка раніше створила вбрання для постановок Уривського «Конотопська відьма» і «Марія Стюарт». «На русалчин Великдень» – вже четверта постановка Уривського за цей сезон. До цього були «Підступність і кохання» у Франківському драматичному театрі, «Хазяїн» у театрі на Подолі та «Марія Стюарт» у Національному академічному театрі Франка. Водночас, це перша робота режисера з оперою. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/06/21/620006_vidbulas_premiera_novoi_postanovki.html

11 релізів третього тижня червня від редакції «Лірум». – Марічка Максимець

Про нові треки від українських виконавців. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/music/june-3/>

Нова українська музика: Lipatova, Alice Change, Dobryva. – Олена Мосійчук

Про нові релізи від вітчизняних музикантів. Докладніше:

<https://slukh.media/new-music/new-ukrainian-music-101/>

Lipatova, Alice Change, Schmalgauzen, аппекс, Coldplay, Twenty One Pilots. Що по релізах? – Макс Буренок

Автор розповідає, що цікавого з'явилося за останні сім днів у світі української та світової музики. Докладніше:

<https://lyuk.media/behind-city/sho-po-relizakh-58/>

Візуальні мистецтва

«КРІЗЬ ЧАС». ВІДКРИТТЯ

Проект С. Карунської і В. Гуріна можна подивитися в галереї «Imagine Point» (Київ) до 13 липня. Докладніше:

<https://mitec.ua/kriz-chas-vidkryttya/>

Дійові особи: жінки, земля і кров. Виставка шести українських мисткинь мандрує з «Naked Room» до Дніпра. – Ольга Дуденко

«Коли чоловіки починають війни, голоси жінок можуть ставати тихішими», – пише А. Сегал. Зараз вона курирує нову виставку, створену у співпраці двох галерей – київської «The Naked Room» і дніпровського «Артсвіту» – і допомагає робити жіночі голоси виразнішими й помітнішими. Українські виставки й надалі продовжують працювати з практиками пам'яті та свідченнями. Митцям і мисткиням, котрі експонують свої твори, нерідко доводиться ділитися найбільш щемкими історіями та болісними спогадами про дитинство, рідні міста чи втрати. «The Naked Room» об'єднала шістьох сучасних українських художниць зі свідченнями з Краматорська, Чернігівщини, Харківщини й інших зболених місць. Їх можна побачити в галереї до 29 червня, після чого організатори обіцяють показати проєкт у Дніпрі. Авторка розповідає про виставку, «що перевіряє кожного на готовність слухати історії і мертвих, і живих». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/zemlya-pid-nigtyami-nagadyue-meni-zapечenu-krov-vistavka-u-galereji-the-naked-room-302247/>

У «ЄрмиловЦентрі» відбудеться дві події до закриття виставки про «Фонтан виснаження» Макова. – Антон Малиновський

29 червня закривається виставка «Павло Маков. Фонтан виснаження 1994–2024» в «ЄрмиловЦентрі» (Харків). На останній тиждень організатори підготували дві події з куратором Б. Філоненком. 26 червня відбудеться кураторська екскурсія Філоненка і презентація каталогу Павільйону України на 59-й Венеційській бієнале «Pavlo Makov. Fountain of Exhaustion. Acqua Alta». 28 червня – розмова Макова з Філоненком про «Фонтан виснаження», книжку «До По» про місто майбутнього та нову книжку «Абракадабра», над якою Маков працює зараз разом з дизайнеркою Т. Борзуною і Філоненком. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/closing-of-makovs-exhibition/>

Сергій Поляков: «У моїх роботах завжди присутня трагікомедія». – Юлія Манукян

У квітні–травні в Одеському музеї західного і східного мистецтва відбулося велике solo show С. Полякова «Поза часом». Приблизно 10 років фотографування вмістилося в добірку з 47 робіт. Докладніше:

https://lb.ua/blog/yuliya_manukyan/620112_sergiy_polyakov_u_moih_robotah.html

У львівському скансені триває виставка Стаса Жалобнюка «Випромінювання». – Катерина Сліпченко

У музеї народної архітектури та побуту імені Кліментія Шептицького триває виставка С. Жалобнюка «Випромінювання», художника з Одеси. Його творчість – актуальне мистецтво, що реагує на страшну дійсність. В експозиції поєднано декілька циклів художника, створених митцем упродовж останніх десяти років. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvivskomu_skanseni_trivaye_vistavka_stasa_zhalobnyuka_viprominyuvannya_n1588037

Мій Art June. – Юлія Хомчин

Про мистецькі події у Львові у червні. Серед них: «Станом на зараз – тихо», виставка у Домі звуку – РадіоГаражі; авторська виставка Л. Медвідя «Мала ретроспектива» у «Shum Art Gallery»; в «Ya Gallery» – пізня творчість В. та Л. Лободи – виставковий проєкт «На рядні»; Пентхаус на Зеленій, 20, презентує «Ver Sacrum» та запрошує на свої мистецькі події: лекції, artist talk, вечірки, кураторські екскурсії, балачки тощо. Докладніше:

https://zaxid.net/miy_art_june_n1588065

Шість скульптур – шість жестів священника: у студентському містечку УКУ освятили скульптурну композицію

У Львові перед храмом Святої Софії-Премудрості Божої Українського католицького університету встановили та освятили скульптурну композицію «У божих руках наш захист». Шість скульптур символізують шість жестів, які робить священник, промовляючи молитву на освячення Святих Дарів на Божественній Літургії св. Йоан Золотоустий. Проєкт розпочався ще в 2014 році, але робота скульптора В. Семківа над елементами стартувала лише три роки по тому. Уже в 2021 році на площі Святої Софії-Премудрості Божої встановили першу скульптуру, яка символізує жест «Воздав хвалу». Останню – шосту скульптуру «Дав» – встановили у жовтні 2023-го. Докладніше:

<https://zahid.espresso.tv/kultura-shist-skulptur-shist-zhestiv-svyashchennika-u-studentskomu-mistechku-uku-osvyatili-skulpturnu-kompozitsiyu>

Мурал рівненського художника прикрасив одну зі шкіл у Польщі

На ньому зображено дві дівчини, які символізують польсько-українську дружбу. Автор муралу – знаний рівненський художник К. Качановський. Малюнок він виконав на прохання голови Рівненської обласної ради А. Карауша – як подарунок для партнерів Рівненщини з Вармінсько-Мазурського воєводства. А саме Комплексу шкіл з українською мовою навчання в Гурові Ілавецькому, а також у пам'ять Мирона Сича – засновника школи, польського політика українського походження і великого друга України. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/716490-mural-rivnenskogo-khudozhnika-prikrasiv-odnu-zi-shkil-v-polshchi>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Напружений трилер про те, як (не)виділяли гроші на кіно. – Андрій Кокотюха

«...Дано: з бюджету після перерви виділено понад пів мільярда гривень на кіно – документальне, художнє, анімаційне, короткий метр, дебюти, з прицілом на фестивального й масового глядача. Щоб поборотися за свою частину пирога, треба підготувати потрібні документи й подати проєкт на пітчінг, нині він 19-й за порядком. У чому проблема? Частина кіноспільноти не довіряє тим, хто пиріг ділить: керівництву Держкіно та Раді з питань підтримки

кінематографії. І якщо замінити керівництво є бажання, але нема можливостей, згадана Рада обирається на певний час. А повноваження її закінчилися ще минулого року. Поки не було пітчінгів, протистояння здебільшого відбувалося в соцмережах та юридичній площині. Зокрема, у 2023 році Київський окружний адміністративний суд за позовом Національної спілки кінематографістів (НСКУ) визнав повноваження чинної Ради недійсним. Кабмін, який призначає Раду, подав апеляцію. І так лягла карта: незабаром після оголошення згаданого пітчінгу 6-й апеляційний адміністративний суд у Києві скаргу Кабміну не задовольнив. Сталося це 23 квітня, за десять днів по завершенню прийому документів на конкурс кінопроектів. Подальша ситуація набула характеру абсурдистських п'єс Ежена Йонеско. Кінематографічна фронда торжествує разом із законом і водночас обурюється, чому експерти читають та оцінюють проектні заявки. Адже останнє слово все одно за Радою, чії рішення, згідно з судовим вердиктом, незаконні. Тим часом Рада працює в штатному режимі, а юристи намагаються або відтермінувати виконання судової постанови, або знайти спосіб переглянути її, або ж передати повноваження Ради легітимному органу, наприклад Мінкульту. Фронда закликає свідомих бойкотувати пітчінг і – тут ніхто не має права заперечувати! – скасувати конкурс, а заплановані на кіно кошти перенаправити на потреби ЗСУ. Інша частина спільноти непозбавно збентежена радикалізацією питання: чому або кіно – або дрони? Невже неможливо і те, і інше? Почалися Facebook-дискусії довкола важливості кіно саме в воєнний час, адже кіно – сенсотвірна галузь, надважлива для формування світогляду та національного єднання індустрія. А далекі від цехових проблем мешканці соцмереж щодня хоча б раз та й знайдуть привід написати: „Ось про що треба знімати фільми й серіали”. Отже, важливість кіно в Україні розуміють, водночас не ставлячи під сумнів пріоритет питання оборони. Розірвати замкнене коло міг другий тур 19-го пітчінгу. Він проходив на початку червня під супровід фейсбучного „Ганьба!” й наголошень на незаконності процесу, що, як зазначено вище, має юридичні підстави. Чому міг розірвати? Бо визнана нелегітимною Рада могла встигнути визначити переможців до остаточного рішення Верховного Суду. Тобто, говорячи простіше, пропетляти. Це давало невеличку лазівку, яка дозволяла затвердити результати в форматі „Ну, на коня!”, а вже потім, як велить закон, таки переобрати Раду. Не вийшло. Верховний Суд сказав своє останнє слово буквально у розпал пітчінгу, точно посередині процесу – 12 червня. Цитуючи журналістський мем старої школи, „і що його робить, дорога редакціє”? Зараз оголошено конкурс кандидатур на склад членів Ради з держаної підтримки кінематографії. І водночас оголосили результати 19-го пітчінгу. Наразі – пауза, характерна для напруженого саспенсу. Адже в разі визнання цих результатів недійсними повториться ситуація, коли перегралися й здебільшого занулилися результати попереднього, останнього перед масштабним вторгненням конкурсу. Тоді активна прогресивна спільнота обурилася – але зараз може відбутися те саме або, варіант, подібне. Бо в обох випадках колізію створила та сама Рада. Якщо зацікавлені особи бодай поверхово розібралися й навіть вибрали собі сторону, варто знати: прискіпливі критики, які стежили за перебігом пітчінгів, у цілому визнавали – закон

ігнорується. Але разом із тим відзначали: серед поданих проєктів є цікаві, гідні, перспективні, дуже дочасні. Тож під роздачу потрапляють також вони. І ми знову повертаємося туди, звідки почали: чи має держава фінансувати створення фільмів під час масштабної війни. Це лише здається, що відповідь очевидна...». Докладніше:

<https://espreso.tv/poglyad-napruzheniy-triler-pro-te-yak-nevidilyali-groshi-na-kino>

У Чернівцях оголосили переможців кінофестивалю Миколайчук Open

Оголошено переможців національного та міжнародного конкурсів кінофестивалю Миколайчук Open. Їх обирали шляхом глядацького голосування. Так, у міжнародному конкурсі перемогу здобув фільм «Кріпачка» режисерів ДК (Дорота Кобела) та Г'ю Велчман. Другий приз отримала стрічка української режисерки А. Бурячкової «Назавжди-назавжди». Також перемогу в національному конкурсі виборів короткометражний фільм «Нюанс», режисери М. Воронова та О. Кібальник. Крім того, фільму «Сонечко» режисера С. Кулибишева вручили спеціальну відзнаку від партнерів фестивалю компанії АМО Pictures. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/novyny-bukovyny-u-chernivtsyakh-ogolosili-peremozhtsiv-kinofestivalyu-mikolaychuk-open>

У Києві розпочався 9-й фестиваль «Лінія іспанського кіно»: що варто подивитися? – Анастасія Ампілогова

До 26 червня в київському кінотеатрі «Жовтень» покажуть огляд сучасного іспанського кіно останніх років та відзначать 75-річчя Педро Альмодовара. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/06/u-kyyevi-rozpochavsya-9-j-festyval-liniya-ispanskogo-kino-shho-varto-podyvytysya/>

«Форма вогню» онлайн: стрічка про подвиг героїв без зброї з'явилась у відкритому доступі

Документальний фільм режисера Васа Київського «Форма вогню» – про роботу рятувальників ДСНС в деокупованому Херсоні – тепер доступний для онлайн перегляду на Youtube. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-forma-vohniu-onlain/>

«Усе, нема більше баби Маші...». – Марія Спалек

На каналі «Дім» вийшов новий проєкт «Тревел нашого часу» із ведучим Д. Христовим. «Шоумен і телеведучий Христов після повномасштабного вторгнення став волонтером (позивний Голландець). З весни 2022 року він займається евакуацією цивільних із зони бойових дій. Христов відвідував Бахмут, Лисичанськ, Куп'янськ, Оріхів, Мар'їнку та десятки інших населених пунктів, що перебувають майже під постійним вогнем. Свої поїздки Голландець знімає на камеру та викладає відео в інстаграм і тікток, де сукупно має майже 740 тисяч підписників. У „Тревелі нашого часу” також показують евакуацію місцевих, але це лише частина всієї історії. За пів години, що триває випуск, Христов встигає відвідати декілька міст і селищ, розповісти історію краю,

згадати головні пам'ятки, якими він був відомий до повномасштабного вторгнення, і пожартувати. Жартує Христов багато й охоче – приблизно так же, як і лається. Зараз це найдієвіша зброя проти страху...». Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/228595/2024-06-22-use-nema-bilshe-baby-mashi/>

Суспільне покаже трисерійний фільм «Дрони-камікадзе». – Оксана Наумова

Автори проєкту розповідають, чому українцям досі доводиться скидатися на FPV-дрони, яка ситуація з БПЛА у ворогів та чому військові змушені перероблювати державні безпілотники. 23 червня на ютуб-каналі «Суспільне Новини» вийшла перша серія серіалу «Дрони-камікадзе» – «Епізод 1.0 // Зброя, в яку не вірили». 27 червня можна буде подивитися другу серію – «Епізод 2.0 // Ніхто до нас це не робив», а 30 червня вийде третя серія – «Епізод 3.0 // Коли донати стануть непотрібними». Докладніше:

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/8417/2024-06-21-suspilne-pokazhe-tryseriynyy-film-drony-kamikadze/>

«Англійський Воїн»: продюсер «Мавки» та батько актора Тома Харді екранізують книгу про війну в Україні

Фільм розповідає надзвичайну історію 48-річного Шона Піннера – британського військового, який воював за Україну в складі 36-ї бригади морської піхоти з 2018 року, потрапив у російський полон у Маріуполі у 2022-му та був засуджений до страти в «ДНР». Як пише провідне американське медіа про кіно Hollywood Reporter, стрічку буде створено продакшн-компанією United Heroes. Вона має робочу назву «Англійський Воїн» («The English Warrior») та заснована на книзі Шона Піннера про війну в Україні, назва якої в оригіналі походить від слів його дружини невдовзі перед російським полонем – «Живи. Борися. Виживи». «Спочатку я мав на меті розповісти про те, як катують українських в'язнів і як з ними поводяться, а також висвітлити страждання, спричинені незаконним і неспровокованим вторгненням росії в Україну. Геноцид, який чинить росія в таких місцях, як Буча, Ірпінь та мій рідний Маріуполь, ніколи не повинен бути забутим, і я сподіваюся, що моя розповідь додасть розуміння того, що насправді відбувається в Україні, через безпосередній досвід та з перших вуст», – автор книги Шон Піннер. Сценарій до екранізації книги створить відомий драматург та сценарист Едвард «Чіпс» Харді. Він отримав нагороду Гільдії письменників Великої Британії (Найкраща повнометражна телевізійна драма) за серіал «Табу», де головну роль виконав його син Том Харді. Продюсером фільму є український фільммейкер, співзасновник United Heroes Є. Олесов («Містер Джонс», «Захар Беркут», «Мавка. Лісова пісня» та ін.). Над розробкою та створенням повнометражної картини Олесов працюватиме разом з досвідченими продюсерами Йоханесом Боєсігером («Політ пташки», «Забуті») та лінійним продюсером Алексом Во («Триденний мільйонер», «Матріарх»). Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/anhliiskyi-voyn-prodiuser-mavky-ta-batko-aktora-toma-khardi-ekranizuiut-knyhu-pro-viinu-v-ukraini/>

Телеканал ICTV2 розпочав зйомки детективного серіалу «Пес Альф». – Юлія Поліковська

Телеканал ICTV2 та PRO-TV Production розпочали зйомки нового проєкту: серіалу «Пес Альф», де розслідування ведуть троє детективів разом зі своїм розумним собакою. Поціновувачів детективів чекає 16-серійний проєкт з абсолютно новими захопливими сюжетами, повідомляє ICTV2. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/228570/2024-06-21-telekanal-ictv2-rozpochav-zyomky-detektyvnogo-serialu-pes-alf/>

Страх і ненависть на кінчиках пензлів. У прокат вийшла анімаційна драма «Кріпачка». – Дмитро Десятерик

«„Кріпачка” (Польща – Литва – Сербія) – суто прокатна назва, дана, вочевидь, заради асоціацій із серіалом „Кріпосна”, що мав певну популярність в Україні у 2019–21 роках. В оригіналі фільм називається „Chłopi”, тобто „Селяни”. Одноіменний роман, написаний Владиславом Реймонтом у 1901–1908 роках, приніс авторові Нобелівську премію з літератури... Польсько-британський дует ДК (Дороти) і Г'ю Велчманів дебютував у 2017 році номінованим на „Оскар” байопіком „З любов'ю, Вінсент” – першою в світі повнометражною анімацією, повністю намальованою олійними фарбами. Команда з 85 художників (серед яких були й українці) стилізувала всі 62450 кадрів у манері Ван Гога. Для „Селян” Дорота і Г'ю застосували подібну технологію. Спочатку знімали акторів, а потім понад сто художників у чотирьох студіях у Польщі, Литві, Україні та Сербії намалювали олійні картини на основі тих кадрів, і вже анімовані полотна стали фільмом. До речі, „Селяни” могли бути українською копродукцією – продюсери подавали заявку на пітчінг у Києві, але тоді новообрана адміністрація чомусь вирішила боротися з епідемією COVID19 шляхом скорочення витрат на культуру. Тож внесок українців знову був приватний, але вагомий – 32 аніматор(к)и, котрі працювали в Києві та Гданську...». Докладніше про стрічку:

<https://detector.media/kritika/article/228542/2024-06-21-strakh-i-nenavyst-na-kinchukakh-penzliv-u-prokat-vyyshla-animatsiyna-drama-kripachka/>

В Україні представили відреставрований за допомогою ШІ фільм про революцію 1918 року

У Центральному державному аудіовізуальному та електронному архіві відбулася презентація відреставрованого кінофільму «Український рух» (1918 р.) за допомогою штучного інтелекту. Кінорежисер І. Канівець розповідає, як відбувалася кількарічна реставрація стрічки та які методи застосовувалися, щоб досягти максимальних результатів. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/35319/2024-06-23-v-ukraini-predstavyly-vidrestavrovanyy-za-dopomogoyu-shi-film-pro-revolyuetsyu-1918-roku/>

Просвітництво

Етнічні ідентичності в українському авангарді. – Діана Клочко

«Найбільша кількість художників і художниць, які були формальними, колористичними, сенсовими, динамічними новаторами початку ХХ століття, народилися або проживали на сході й півдні нашої країни. Межа століть стала для них періодом великих можливостей. Вони почали більше переміщатися за межі місця народження, щоб здобути мистецьку освіту, експонувати твори, багато комунікувати й, відповідно, змінювати базову ідентичність. Працюючи поряд з представниками різних етносів, вони ставали модерністами й рухалися з мистецької периферії ближче до центрів, де були готові творити найсміливіші образи в різних видах мистецтва. Що означала тоді зміна ідентичності? Чи відображався цей злам свідомості в їхніх творах? Чи суміщалися різні ідентичності людини у творах різного періоду?». Про це мистецтвознавиця Д. Клочко розповіла на лекції «Етнічні ідентичності в українському авангарді» в рамках проекту «У пошуках ідентичності». Оpubліковано основні думки з лекції. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/06/23/620098_etnichni_identichnosti_ukrainskomu.html

Йду по твоїх слідах: жінки-художниці Івано-Франківська. – Альона Каравай

Цьогоріч спочатку в Одеському національному художньому музеї, а потім у франківській галереї «Асортиментна кімната» пройшла виставка-ретроспектива франківського жіночого відеоарту «Приходять і відходять». У рамках показів кураторка й співзасновниця «Асортиментної кімнати» А. Каравай прочитала публічну лекцію про жінок-художниць Франківська. Думки, які супроводжували підготовку до цієї лекції, вона оформила в есей. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/06/21/619846_ydu_tvoih_slidah_zhinkihudozhnitsi.html

Авдіопроект з класикою укрліт став переможцем премії «Освіторія.Медіа award»

Проект «Укрліт» від Megogo, у межах якого озвучили понад 250 творів з української літератури, став переможцем у номінації «edTech прорив» премії «Освіторія.Медіа award 2024». Докладніше:

<https://chytomo.com/avdioproiekt-z-klasykoiu-ukrlit-stav-peremozhtsem-premii-osvitoriiia-media-award/>

Література. Книговидання

Поетична книжка української авторки увійшла в список читання від Forbes

Дебютна поетична збірка перекладачки О. Максимчук «Still city» увійшла до переліку рекомендованого літнього читання від Forbes. «У своїй першій збірці англійською мовою американка українського походження Максимчук документує життя у своєму рідному місті Львові та по всій Україні – від страху перед вторгненням наприкінці 2021 року до реальності перебування

під обстрілом. Використовуючи розповіді інших людей, а також свої власні, вона занурює у світ, де страх і насильство просочуються настільки, що стають вражаюче буденними: „наскільки нормальним все це здається / наскільки нудним?», – ідеться в статті Forbes. Книжка вийшла у британському видавництві Carcanet Press. Докладніше:

<https://chytomo.com/poetychna-knyzhka-ukrainskoi-avtorky-uvijshla-v-spysok-chytania-vid-forbes/>

У США вийде книжка Оксани Луцишиної «Love Life»

У серії Українського наукового інституту Гарвардського університету вийде роман О. Луцишиної «Love Life» («Любовне життя»). Його на англійську мову перекладе Н. Мюррей. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-ssha-vyjde-knyzhka-oksany-lutsyshynoi-love-life/>

Роман «Колонія» українського письменника Макса Кідрука видаватимуть у Польщі

Книга вийде у 2025 році у видавництві Insignis Media S.C. Стартовий наклад – 7 000 примірників. Автор наголосив, що це ще не всі хороші новини про переклади. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/716179-roman-koloniya-ukrainskogo-pismennika-maksa-kidruka-vidavatimut-u-polshchi>

«Казку про калинову сопілку» Оксани Забужко видали у формі артбуку

Нове видання доповнене ілюстраціями художниці О. Стрюцької. Докладніше:

<https://chytomo.com/kazku-pro-kalynovu-sopilku-oksany-zabuzhko-vydaly-u-formi-artbuku/>

Музейна справа

У київському музеї покажуть «скіфське золото». – Ірина Юхимчук

5 липня в Національному музеї історії України розпочнеться постійна виставка «Скарби Криму. Повернення». Експозиція триватиме до деокупації Криму, тоді «скіфське золото» повернуть на півострів. Відвідувачі зможуть побачити унікальні артефакти стародавньої культури: давньогрецькі, давньоримські, пізньоскіфські, сарматські, гуннські та готські речі, знайдені протягом ХІХ–ХХІ ст. під час археологічних досліджень Криму. Загалом 565 предметів, які 2023 року повернули з Нідерландів. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/u-kiivskomu-muzei-pokazhut-skifske-zoloto/>

У Литві презентували виставку про архітектуру львівського модернізму

На ній представлено унікальні світлини, що відтворюють приміщення та архітектурні зразки львівського модернізму між двома війнами. Виставку «Вціліла архітектура: міжвоєнний модернізм Львова» створила історикня архітектури та фотографиня М. Ляхович. Експозиція привертає увагу до видатних зразків модернізму, що характеризує урбаністичні експерименти Львова початку ХХ століття. Фотографії не лише демонструють архітектурні досягнення свого часу, але й розповідають історії архітекторів та колишніх чи

нинішніх мешканців міста. Особливу увагу приділено візуальному матеріалу, створеному із 3D-сканувань модерністських будівель Львова, який дозволяє відтворити будівлі в їхній первозданній красі. Аудіозаписи, зроблені під час сканування, додають атмосферу історичної автентичності до експозиції. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/716500-u-litvi-prezentuvali-vistavku-pro-arkhitekturu-lvivskogo-modernizmu>

Охорона культурної спадщини

15 проєктів диджиталізації культурної спадщини України візьмуть участь у програмі Nata Hub

NATA Hub – платформа диджиталізації та промоції культурної спадщини України. Вона надає учасникам доступ до необхідних ресурсів, знань та менторства, заохочує до якісного нетворкінгу, щоб вони могли успішно розвивати свої ідеї та перетворити їх на дієві інструменти для збереження й популяризації української культурної спадщини. Учасники Акселераційної програми були відібрані програмним комітетом щорічного онлайн-ідеатону та навчальної програми з диджиталізації культурної спадщини «Хататон 5.0: Спадщина. Стійкість. Інновації». 15 команд у межах Акселераційної програми пройдуть шість навчальних модулів, групове та індивідуальне менторство і презентують результати роботи на Demo Day у вересні. Навчальні модулі покривають теми концепту культурного продукту, аудиторії, презентації, сторітелінгу, бюджетування, правової регуляції, піару тощо. Передбачається, що команди обмінюватимуться досвідом та експертизою одна з одною. Проєкти, які пройшли відбір на програму, поєднують в собі ідею збереження культурної спадщини й використання сучасних технологій – XR, AI, Blockchain, Metaverse, LLM, Gamedev та інших. Докладніше про деякі з них:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/716622-15-proektiv-didzhitalizatsii-kulturnoi-spadshchini-ukraini-vizmut-uchast-v-programi-hata-hub>

У Рівному відбудеться наукова конференція про культурну спадщину в умовах війни

Науковців запрошують до участі у щорічній науковій конференції «Культурна спадщина в умовах війни: виклики та стратегії збереження», яка відбудеться в Рівненському обласному краєзнавчому музеї у жовтні. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/666559-u-rivnomu-vidbudetsya-naukova-konferentsiya-pro-kulturnu-spadshchinu-v-umovakh-viyni>

Художники-реставратори обстежили експонати музею у Володимирі

На початку червня художники-реставратори Львівської філії Національного науково-дослідного реставраційного центру України працювали у Володимирському історичному музеї імені Омеляна Дверницького. Вони обстежили стан збереженості музейних предметів різних груп зберігання: станкового олійного та темперного живопису (темперного й олійного іконопису на дерев'яній та полотняній основі), декоративно-ужиткових предметів

(церковних хоругв початку ХХ ст.). Заходи здійснюються в межах реалізації міжнародного проєкту Національного науково-дослідного реставраційного центру України в партнерстві з Міжнародним альянсом із захисту культурної спадщини в зонах конфлікту ALIPH (Швейцарія), Смітсонівським інститутом (США) та компанією UBER Technologies, Inc. (США). Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/716546-khudozhniki-restavratori-obstezhili-eksponati-muzeyu-u-volodimiri>

«Баби заважають росіянам». Половецькі скульптури «не вписуються в історичні міфи» кремля – історик. – Юлія Рацибарська

Із фронтової Донеччини до Дніпра евакуюють кам'яні половецькі статуї. Наразі Дніпропетровський національний історичний музей імені Яворницького дав прихисток дев'ятьом бабам із зони бойових дій. Їм – понад 800 років, деякі пошкоджені через обстріли армії РФ. Артефакти вивозять волонтери, яким допомагають військові ЗСУ та й просто небайдужі. У репортажі йдеться, як евакуюють історичні раритети та що з ними буде далі. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/baby-z-frontovoyi-donechchyny/32996831.html>

Бібліотечна справа. Читання

Львівська муніципальна бібліотека організувала книгообмін. Як доєднатися? – Марічка Максимець

У Львові з 17 червня до 12 серпня в межах книгообміну «Книжкова площа» можна принести свої книжки до міських бібліотек, а натомість отримати нові видання. Докладніше про умови участі:

<https://liroom.com.ua/news/knyzhkova-ploshcha/>

У Рівному закликають подарувати книги воїнам на лікуванні

Жителів Рівного закликають принести україномовну літературу в бібліотеки міста для воїнів ЗСУ, котрі перебувають на лікуванні. Єдина умова – книга повинна бути українською мовою. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/716307-u-rivnomu-zaklikayut-podaruvati-knigi-voinam-na-likuvanni>

Підтримка України у світі

Професор Єльського університету перерахував \$20 тисяч на навчання українських захисників

Американський філософ, професор Єльського університету Джейсон Стенлі перерахував Фонду компетентної допомоги армії «Повернись живим» \$20 000, які отримав за роботу почесним професором у Kyiv School of Economics (KSE). Кошти спрямують на потреби Школи підготовки спеціалістів безпілотних авіаційних комплексів «Ятаган». Докладніше:

<https://chytomo.com/profesor-ielskoho-universytetu-pererakhuvav-20-tysiach-na-navchannia-ukrainskykh-zakhysnykiv/>

Над новим кліпом Twenty One Pilots працювала команда українських кліпмейкерів. – Марічка Максимець

21 червня американський гурт Twenty One Pilots випустив кліп на трек «Paladin Strait» з їхнього останнього альбому «Clancy». Режисером кліпу став Дженсен Ноен (Є. Ножечкін) – український кінорежисер, родом з Полтави. У 2018 році Ноен був визнаний найкращим режисером на Каннському фестивалі середземноморського кіно, а у 2019 – на Міжнародному кінофестивалі Flathead Lake. Його стрічка 2009 року «Океани всередині нас» отримала приз за найкращу короткометражну картину на Київському міжнародному фестивалі короткометражних фільмів. Дженсен Ноен також створив кліпи для Bring Me the Horizon («Kool-Aid», «Lost»), Black Veil Brides («Bleeders»), Demi Lovato («Still Alive») та інших. Окрім Ноена у команді, що створила кліп, було ще декілька українців: однією із виконавчих продюсерів стала І. Борін. Раніше вона разом із своїм чоловіком Ф. Боріном зняла музичне відео для британського виконавця Заун у Києві. Монтажем відео на «Paladin Street» займався М. Берек. Серед його інших робіт – кліп для Володимира Дантеса на трек «Я залишусь молодим». Художником зі спецефектів став О. Веренчик – кліпмейкер та фронтмен українського гурту Detach. З початку повномасштабного вторгнення Twenty One Pilots висловлювали підтримку Україні. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/twenty-one-pilots-clip/>

Леді Гага виступила на концерті у Лас-Вегасі в сукні від українського дизайнера

Американська співачка Леді Гага виступила на своєму джазовому шоу «La Vie En Rose» у Лас-Вегасі в сукні від українського бренду SANTA. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-ledi-gaga-vistupila-no-kontserti-u-las-vegasi-v-sukni-vid-ukrainskogo-dizaynera>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm